

POVIJESNE PARALELE HRVATSKE I SLOVENSKE ETNOLOGIJE (1848—1945)

VARAŽDIN, 9. i 10. PROSINCA 1982.

Hrvatsko etnološko društvo i Slovensko etnološko društvo od godine 1981. organiziraju zajedničke sastanke posvećene razmatranju usporednih pojava u etnološkoj misli Slovenaca i Hrvata. Prilozi s prvog skupa u Ormožu u studenome 1981. objavljeni su u Ljubljani (Zgodovinske vzporednice slovenske in hrvaške etnologije, 1982). U prosincu 1982. održan je drugi skup u Varaždinu. U Ormožu se raspravljalo o paralelnim pojavama u razvoju etnologije do 1948. godine; varaždinski je sastanak bio namijenjen istraživanju takvih pojava od 1848. do 1945. Premda prilozi nisu isključivo usko specijalizirani i premda se ne ograničavaju samo na paralele, oni kritički preispituju temelje na kojima je izgrađena hrvatska etnologija (A. Muraj: *Teorijsko-metodološke zamisli Antuna Radića i njihov utjecaj na rad u Hrvatskoj*), uspoređuju ih sa slovenskim (S. Kremenšek: *Matija Murko in Antun Radić*) i osvjetljavaju manje poznatu ne-romantičku i kritičku znanstvenu tradiciju iz tog razdoblja (D. Rihtman-Auguštin: *O onim drugim knjigama o narodnom životu*). Jedan od opsežnih radova bavi se analizom kulturno-političkih zbivanja u hrvatskom i slovenskom prostoru, što omogućuje da se tadašnje etnološke znanstvene napore shvati u znatno širem kontekstu (P. Korunić: *Hrvatsko-slovenski odnosi u razdoblju oblikovanja jugoslavenske ideologije u hrvatskoj i slovenskoj politici 1835—1874*). Detaljno i promišljeno osvijetljen je pionirski rad više hrvatskih i slovenskih etnologa i zapisivača (Valjavec, Volčič, Lovretić, Kociančić, Murko, Radić, Milčetić, Jajnčerova, Bogdan-Bijelićeva) pa čak i onih koji su djelovali izvan Evrope (Benigar i drugi). Među varaždinskim materijalima su četiri vrijedna priloga o razvoju etnomuzikologije u Sloveniji i Hrvatskoj između 1848. i 1945. Predočeni su i izvori za etnografiju Istre iz toga vremena, za proučavanje običajnog prava te na kraju i etnografski izvori o Varaždinu, gradu domaćinu simpozija. Ovdje objavljujemo sve priloge s varaždinskog simpozija. Oni tvore smislenu cjelinu jer sustavno, potanko i usporedno preispituju povijest etnološke znanosti određenoga razdoblja. Bez takvih kritičkih analiza jedva da je moguće zamisliti normalan razvoj bilo koje znanosti. Budući da u Hrvatskoj dosad nije objavljen nikakav prikaz povijesti etnologije ovim priložima barem djelomično počinjemo popunjavati tu prazninu.

Ovdje je prilika da izrazimo zahvalnost Skupštini općine Varaždin i Gradskom muzeju Varaždin koji su pomogli organizaciji simpozija jednako kao i časopisu *Gesta* koji je objavio jedan dio referata (i u hrvatskom prijevodu).

U ime Hrvatskog etnološkog društva organizaciju simpozija vodila je Aleksandra Muraj; ona je prikupila i uredila sve priloge za tisak.

Kako Hrvatsko etnološko društvo nije dobilo posebna sredstva za objavljivanje priloga s varaždinskog simpozija, objavljujemo ih u *Etnološkoj tribini*.

Uredništvo